

Žalobu o zaplacení pohledávky procesní soud první stolice zamítl s odůvodněním, že zabavení a přikázání zažalované pohledávky žalobcově věřitelce za sporu má v zápětí, že žalobce nemá aktivní oprávnění ke sporu. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, o ní dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: Podle § 234 c. ř. s. nemá zcizení věci nebo sporné pohledávky vliv na rozepří. Zcizením jest tu rozuměti i zcizení exekuční, tedy přikázání k vybrání. Rozhodnutí prvního soudu jest proto právně mylné.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Odvolací soud správně uznal, že přikázání zažalované pohledávky k vybrání za sporu nemá vliv na žalobcovo aktivní oprávnění. Náзор ten odpovídá judikatuře bývalého nejvyššího soudu vídeňského (viz rozhodnutí ze dne 9. prosince 1914, č. j. Rv II 1296/14, Právník 1915, str. 923), jakož i tohoto nejvyššího soudu (viz rozhodnutí čis. 4292, 5655 sb. n. s.). Nejvyšší soud neshledává příčiny uchýliti se od tohoto právního názoru, vysloveného i v jiných neuveřejněných rozhodnutích. Stav věci, jenž za řízení doznal následkem tohoto přikázání změny a který podle třetího odstavce § 294 ex. ř. vylučuje arci odsouzení žalované k zaplacení zažalované pohledávky žalobci, vyhoví se výrokem soudu, že se nemá platiti bezprostředně žalobci, nýbrž složití na soudě (§§ 307 ex. ř. a 1425 obč. zák.). Že žalobce nepřizpůsobil změněnému stavu věci žalobní prosbu, nevadí, neboť žalobní prosba o zaplacení zahrnuje v sobě i žádost o složení na soudě (viz rozhodnutí čis. 4747 a 7773 sb. n. s.).

Čís. 11133.

Ustanovení § 1163 obč. zák., podle něhož nejsou přípustné zápisy a poznámky ve vysvědčení, jež by znesnadily zaměstnanci získání nového místa, platí i pro vysvědčení, jež jest podle § 104 živn. řádu učební pán povinen vydati uředníkovi.

(Rozh. ze dne 31. října 1931, Rv II 822/30.)

Žalobce byl učněm u žalovaného. Propustiv žalobce z učení, vydal mu žalovaný vysvědčení, obsahující větu »byl z učení propuštěn pro neposlušnost a fušování«. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném, by žalovaný byl uznán povinným vydati žalobci vysvědčení bez oné poznámky, pokud se týče bez jakýchkoli poznámek, jež by odporovaly § 1163 obč. zák. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Odvolání jest odůvodněno, ježto první soudce vyhověl žalobě, ačkoliv zjistil, že žalobce byl neposlušný a fušoval, jen z toho důvodu, že prý

§ 104 živn. ř. jest zrušen ustanovením § 1163 obč. zák. v doslovu § 150 III. dílčí nov., v němž se prý mluví všeobecně o zaměstnaném, za něhož jest považovati i učně. Tento právní názor jest mylný. První soudce přehlédl § 153 III. dílčí nov., jenž stanoví, že zůstávají nedotčeny zvláštní zákonné předpisy o určitých služebních poměrech, obzvláště též předpisy živnostenského řádu. Zákonem ze dne 17. října 1919, čís. 571 sb. z. a n., jímž byly odstraněny pracovní a čelední knížky, byl výslovně zrušen § 81 živn. ř. jednající o vysvědčeních pomocných dělníků a důsledkem zrušení pracovních knížek byl samozřejmě zrušen i třetí odstavec § 104 živn. ř., nikoliv však ostatní ustanovení tohoto §, jenž vzhledem k § 153 III. dílčí nov. platí tedy dosud. Podotýká se, že platnost § 104 živn. ř. v prvních dvou odstavcích a zrušení § 81 živn. ř. jsou zřejmá z vydání živn. řádu ve sbírce čsl. Kompasů a též ve vydání Dr. Roučka občanského zákoníka jest u 1163 obč. zák. v poznámce vyznačen § 104 živn. ř. jako dosud platný. Platí tedy dosud, že do vysvědčení pro učedníka má býti pojata vysvědčení o chování a o dosaženém výcviku. Účelem takového vysvědčení jest právě kontrola. Jelikož právní názor, o nějž jest rozsudek opřen, padá, bylo zkoumati, zda jsou tu ostatní skutkové předpoklady žalobního nároku. Ve směru tomto zjistil první soudce, že žalobce byl neposlušný, fušoval, neposlouchal ani pomocníky ani žalovaného, ač mu tento domlouval. Dále zjistil první soudce jako nesporné, že žalobce byl u žalovaného učněm po dobu shora uvedenou a že vysvědčení vydané dne 27. února 1930 obsahovalo větu: »Byl z učení propuštěn pro neposlušnost a fušování.« Jest tudíž nesporno, že dne 5. prosince 1929 byl žalobce z učení propuštěn a že tím byl učební poměr u žalovaného zrušen. Tato skutková zjištění nebyla napadena a jsou proto základem pro rozhodování odvolacího soudu. Takto zjištěné chování žalobcovo odůvodňuje plně onu poznámku ve vysvědčení, a jest proto žalobní žádost, domáhající se toho, by tato poznámka byla z vysvědčení vyloučena, neodůvodněna.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Spor jde o to, zda a pokud platí ustanovení § 1163 obč. zák. v doslovu § 150 III. dílčí novely, mluvící o »zaměstnaných«, i pro učně, a pokud tímto ustanovením jest derogován § 104 živnostenského řádu (zákona ze dne 5. února 1907, čís. 26 ř. zák.). Z materiálů k III. dílčí novele k obč. zák. (Bericht der Kommission für Justizgegenstände) k § 1151 obč. zák. (str. 332) vysvítá, že »jest jasné, že ustanovení občanského práva o zaměstnaném (Dienstnehmer) lze ve prospěch učňů použiti (gilt es offenbar gerade die Bestimmungen des bürgerlichen Rechtes über die Stellung des Dienstnehmers zugunsten des Lehrlings anwenden zu können). Tamtéž na str. 357 při § 1163 se uvádí, že jest třeba v občanském zákoníku stanoviti všeobecně platnou normu (eine allgemeine giltige Norm) o právu zaměstnaného na vysvědčení, které dosud bylo vysloveno jen v zákonech zvláštních (§ 81 živn. ř., nověji

v § 39 zák. o obch. pom.). O obsahu vysvědčení mluví se na str. 358 a výsledkem úvah jest, že ve vysvědčení nesmí býti zápisky a poznámky pro zaměstnaného škodlivé. V § 153 III. novely není výslovně derogován § 104 živn. řádu, praví se tam jen všeobecně, že »pokud ve zvláštních zákonných předpisech, daných pro určité služební poměry, není ustanovení o služební smlouvě, jest použití ustanovení § 150«. Z toho všeho odvozuje nejvyšší soud, že ustanovení § 1163 obč. zák., podle něhož nejsou přípustné zápisy a poznámky ve vysvědčení, které by znesnadily zaměstnanému získání nového místa, platí i pro učně, jež jest považovati za zaměstnané ve smyslu předpisů § 150 III. dílčí novely, a proto že ustanovení to platí i pro vysvědčení, které podle § 104 živn. řádu učební pán jest povinen vydati učedníkovi »o ztrávené době učebné, o jeho chování po tuto dobu a o nabytém vzdělání v živnosti«. Nejvyšší soud neshledává důvodu, pro nějž by z ochrany zaměstnaných, uzákoněné v § 150 III. dílčí novely, měli býti vyňati učňové, u nichž platí tytéž ohledy sociální jako u jiných zaměstnaných, kteří za svou práci jsou již placeni, neboť poznámky, které by jim znemožňovaly se doučiti, byly by pro ně stejně osudné jako podobné poznámky pro zaměstnance práci hledající. V souzeném případě žalovaný dal žalobci do vysvědčení, jímž mu potvrzoval, že byl u něho v učení od 18. července 1927 do 5. prosince 1929, poznámku: »byl z učení propuštěn pro neposlušnost a fušování«. Poznámku tuto, třebaže se zakládala na pravdě, jest pokládati za nepřipustnou podle § 1163 obč. zák. a proto jest žaloba odůvodněná, jak správně uznal prvý soud. Právní vývody odvolacího soudu, který došel k úsudku, že sporná poznámka ve vysvědčení není nepřipustná, neuznává nejvyšší soud vzhledem k tomu, co bylo uvedeno, za správné.

Čís. 11134.

Bylo-li skutkovým přednesem žaloby, již bylo vyhověno rozsudkem pro zmeškání žalovaného, že žalovaný byl odsouzen trestním rozsudkem pro trestný čin, spáchaný na žalobci, že trestní soud přiřkl mu jako soukromému účastníku určité částky a s dalšími ho poukázal na pořad práva a proto že jest žalováno o zaplacení těchto částek, jest důvod k obnově podle § 530 čís. 5 c. ř. s. spatřovati v tom, že byl odsuzující trestní rozsudek napotom zrušen právoplatným osvobozujícím rozsudkem.

(Rozh. ze dne 31. října 1931, Rv II 828/30.)

Žalobě nezl. Františka M-a (pokud se týče jeho otce) proti Aloisu M-ovi o zaplacení 800 Kč bylo rozsudkem pro zmeškání vyhověno. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se Alois M. proti nezl. Františku M-ovi obnovy řízení o žalobě nezl. Františka M-a. Procesní soud první stolice vyhověl žalobě o obnovu, odvolací soud ji zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.